

Tentoonstelling in De Kluis, Sint-Martens Latem

"How to paint water -> De Leie – stroom van inspiratie"

mijne bezoeken: zaterdag, 10.8. (vernissage) en woensdag, 14.8.2019 (rondleiding door Freya)

Tweede expo in Latemse Kluis: 'Ode aan de Leiekunstenaars' en bijvullende informaties

Quellen: Eigene Fotos, diverse Prospekte und das INTERNET

juehe 2019
story

HOW TO PAINT WATER

De Leie

stroom van inspiratie

Albijn VAN DEN ABEELE
Emile CLAUS
Valerius DE SAEDELEER
Gustave VAN DE WOESTYNE
Maurice SYS
Anna DE WEERT
Jules BOULEZ
Albert SAVERYS
Gust DE SMET
Frits VAN DEN BERGHE
Hubert MALFAIT

Sint - Martens - Latem

TENTOONSTELLING

11 aug tot 13 okt 2019 Woe - Zon 14 - 18u

De Latemse Kluis

(entree 5 euro)

Museum Gevaert-Minne

met video Golden River van Stief DeSmet (parking Edgard Gevaertdreef)

In de zomer van 2018 opende De Latemse Kluis, het voormalig buitengoed van de paters Dominicanen na een grondige restauratie haar deuren. Dit gebouw beschikt over een professioneel uitgeruste ruimte waar het museum jaarlijks wisseltentoonstellingen kan houden en is vlakbij het gemeentelijk museum Gevaert-Minne gelegen.

Met de expositie 'Gust De Smet - Stil de tijd' die ruim twintig meesterwerken van deze Latemse kunstenaar samenbracht, opende De Kluis vorig jaar haar eerste seizoen.

Voor deze zomer staat een nieuwe, exclusieve tentoonstelling op het programma namelijk

HOW TO PAINT WATER

De Leie

stroom van inspiratie

Naar bekend trekt De Leie haar eigen curve door de Belgische kunstgeschiedenis. De tentoonstelling wil laten zien hoe de diverse kunstenaars tussen 1880 en 1930 op een eigen manier, vaak door een gangbare stijl gedreven, naar de Leie hebben gekeken. Die wisselende visie beweegt zich van de romantiek van Felix Cogen en de lichtlyriek van Emile Claus naar de poëtische benadering door Albijn Van den Abeele, van het zoeken naar de ziel van het rivierlandschap door Valerius De Saedeleer en de mystiek geladen kunst van Gustave Van de Woestyne naar de impressionistische varianten van Maurice Sys, Anna De Weert, Constant Permeke en Albert Saverys. Het overzicht eindigt met het expressionisme van Gust De Smet, Frits Van den Berghe en Hubert Malfait, - kunstenaars die de Leie op de eerste plaats als een constructief element in hun compositie zien. Tevens roepen de laatste zo - met een haast terloopse mise-en-page - de pastorale, meditatieve stemming op van een landschap aan het water.

In museum Gevaert-Minne kan u zich laten meevoeren met de kanotocht op de meanderende Golden River van kunstenaar Stief DeSmet en de verschillende betekenissen achterhalen. Zo is er een rechtstreeks verband met het Leielandschap en haar schilders alsook met de voormalige commune, haar wereldbeeld en haar vrijheid/blijheid ideaal. Stief DeSmet (*1973) uit Bachte-Maria-Leerne is zowel schilder, beeldhouwer, performer als videast.

De tentoonstelling is een organisatie van de Gemeente Sint-Martens-Latem met als gastcurator Piet Boyens, in samenspraak met de eigenaar van de Latemse Kluis, Herman De Bode.

De Latemse Kluis

Kapitteldreef 40 - 9830 Sint-Martens-Latem

Open: woe t.e.m. zo 14 uur-18 uur

Inkom: 5 euro (in groep 4 euro)

0479 54 88 32 - dekluis.sml@outlook.be

Museum Gevaert-Minne

Edgard Gevaertdreef - 9830 Sint-Martens-Latem

Open: woe t.e.m. zo 14 uur-18 uur

09 220 71 83

gevaert.minne@sint-martens-latem.be

De Latemse Kluis

Kapitteldreef 40 - 9830 Sint-Martens-Latem

Open: woe t.e.m. zo 14 uur-18 uur

Inkom: 5 euro (in groep 4 euro)

0479 54 88 32 - dekluis.sml@outlook.be

Museum Gevaert-Minne

Edgard Gevaertdreef - 9830 Sint-Martens-Latem

Open: woe t.e.m. zo 14 uur-18 uur

09 220 71 83

gevaert.minne@sint-martens-latem.be

HOW TO PAINT WATER

De Leie

stroom van inspiratie

Piet Boyens

"Deze landstreek heeft aan de ene kant bergachtige bossen, en aan de andere zijde, die door de Leie besproeid wordt, grazige weiden, die in de zomer ongemeen aangenaam zijn". Dat is taal uit oude tijden. Zo worden in *Verheerlijkt Vlaandre* (1735) enigszins vormelijk de oevers van de Leie beschreven, met name het gebied direct ten zuiden van Gent. De schoonheid van het stroomdal maakt kennelijk van oudsher indruk, zowel op bewoner als op bezoeker. Het bucolisch karakter van de streek blijft lang intact. Sint-Martens-Latem vormt het hart van deze pastorale. Wat het gebied verfrissend maakt, is de gevarieerde natuur: sparrenbossen wisselen af met duinhellingen, wijde akkers en groene weilanden met boomgaarden. En overall is er de Leie, beurtelings aan het gezicht onttrokken en dan weer plotseling opduikend. Het is een korte, bescheiden rivier, geen honderd kilometer lang, die treuzelt en talmt bij iedere kerktoeren of bij elke mooie boomgaard. Maar ze heeft meer schilders over haar stille spiegel zien buigen, meer dichters bewogen en meer musici aangelokt dan menig andere stroom.

Met hun gevoelige antenne weten schilders en beeldhouwers, schrijvers en dichters, eenzaten en natuuraapostelen de weg naar de bevoorrechte plek te vinden. In het fin de siècle is er zelfs sprake van een artistieke uittocht naar de vallei van de Leie. Sommigen, de eersten vooral, raken geboeid door het landschap met zijn lieflijke bekooring en geven er in de late negentiende eeuw uiting aan hun protest tegen het steriel academisme. Anderen vinden er omstreeks 1900 in de eerste plaats rust, eenzaamheid en oorspronkelijkheid, een bestaan ver weg van de expanderende grootstad waar de atmosfeer vol hangt van fabrieksrook en sociaal oproer. Weer anderen, de lateren met name, voelen zich niet alleen door het platteland aangetrokken, maar ook door dat vreemde, onbenoembare fluïdum van een plaats waar kunst ontstaat. Het gevolg is, dat de Leie in meerdere opzichten haar eigen curve trekt door de Belgische kunstgeschiedenis van het eerste kwart der twintigste eeuw.

De vraag dringt zich op hoe de diverse kunstenaars naar de Leie hebben gekeken. Welke aspecten hebben de aandacht gewekt? En hoe hebben zij hun houding, soms gedictend door de stijl van hun dagen, in picturale termen vertaald?

Water is een klassiek onderwerp in de kunstgeschiedenis. Die voorkeur heeft enerzijds te maken met de existentiële en culturele betekenis van water in het menselijk bestaan. Anderzijds zijn er de fysieke eigenschappen en het daaruit volgende veelvoud aan creatieve mogelijkheden. De kunstenaar raakt gefascineerd door de helderheid, de beweging, de reflectie, het spel van licht en golven. Ook de rivier - het water in goede banen geleid - is een voortdurende bron van inspiratie. Renoir en Cézanne schilderen de Seine, Turner en Monet de Theems, Van Gogh de *Sterrennacht boven de Rhône*.

Hoe hebben de kunstenaars van de Leiestreek zich verhouden tot hun leefruimte? Is het de magie van het water, plaats van bespiegeling en meditatieve rust, is het de afwijzing van de stad, is het een opgaan in de stilte en de eenvoud van het landschap? Of is de verhouding minder poëtisch en de rivier alleen maar vitale levensader, waarweg en ruimte van vrije tijd en natuur?

Tegen 1870 weet Felix Cogen als een van de eersten de idylle te vinden. Hij legt de hand aan enkele Leielandschappen, met een onverholven voorliefde voor het bucolisch aspect. Een doek als *De Leie te Deurle* (1872) ademt een klimaat van grote kalmte - kalmte van licht en ruimte. Deze arcadische verbeelding is het werk van een romanticus en heeft die trek van melancholie, aan alle romantiek inherent. In het groene decor van het rivierlandschap waden de koeien naar de oever, met zachte hand geleid door de 'veerman'.

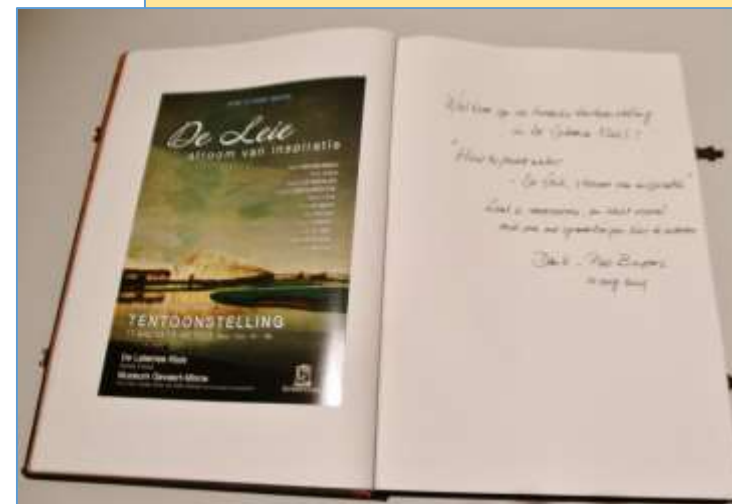

Emile Claus, *Koeien doorwaden de Leie* 1899, privécollectie

Vooraan in de rij van de kunstenaars die de Leie meermaals op hun artistieke agenda hebben gezet, staat Emile Claus. Zijn visie wordt gedragen door een licht-lyriek die vorm en kleur beheerst. Hij ziet het licht van de late avondzon kaatsen in het zilveren lint van de Leie, hij ziet hoe vissers hun fuiken lichten op een ijle wintermorgen. Wat hem blijkbaar bezighoudt is de steeds wisselende, vervormende impact van het licht op de natuur. Bonte koeien die met hun schonkige lijven de oversteek maken door het schuimende Leiewater: een feest voor het oog, een gesel voor de schilderende hand. Maar Claus, de 'lichtvanger' van de Leiestreek, voelt zich uitgedaagd. Eerder doordacht dan spontaan gaat hij te werk. Met ingespannen aandacht weet hij het grillig spel van licht en schaduw te traceren, in de golven waar helder en donker in dynamisch ritme over elkaar heen buitelen.

In het spoor van Claus, de aanbeden meester, zet Anna De Weert haar sfeervolle impressies op doek, in een sterke vlokke toets en in een kenmerkend palet van blauwgroene tonen. Als zij de Leie schildert, hangt er gewoonlijk mist boven het water, als een wazig laken van satijn. Vooral de ochtend in de vroege herfst roept dan een serene, ijle sfeer op die al onze menselijke waan het zwijgen oplegt. De Leie en de bomen in de verte doemen weg in de nevel. Op de oevers winnen de vormen aan helderheid en wordt het zonlicht gezeefd door monumentale wilgen die ons nog een sterk vermoeden van houvast verlenen.

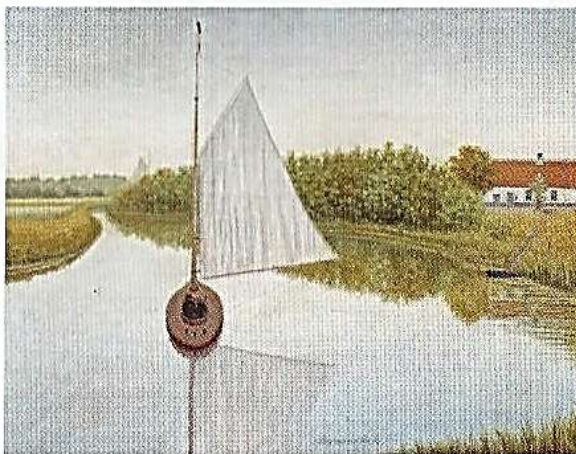
“Met deze tentoonstelling willen we laten zien hoe de diverse kunstenaars op een eigen manier naar de Leie hebben gekeken tussen 1880 en 1930”, zegt cultuurfunctionaris Sophie Desmet.

bucolisch: betrekking hebbend op het land- en herdersleven

Anna De Weert, *Ochtend aan de waterkant* (1904)
privécollectie

Albijn Van den Abeele, *Gezicht op de Leie* (1903)
privécollectie

Omstreeks 1900 verblindt op de salons der grote steden het impressionisme aller ogen. Maar tegelijk maken kunstenaars als Minne, De Saedeleer en Van de Woestyne in het pastorale klimaat van Sint-Martens-Latem de kunst los van het overwicht van vluchtige indrukken. Het zijn de late gezanten van het symbolisme en Albijn Van den Abeele is hun kwartiermeester. Als selfmade kunstenaar aanvaardt Binus slechts de natuur als enige meester. 'Niets is schoon dan het natuurlijke', klinkt zijn persoonlijk adagium. Zelden heeft iemand die klassieke boodschap zo letterlijk genomen. Hij is vooral de schilder van het bos, maar soms staat de Leie op zijn program. In *Gezicht op de Leie* (1903) kiest hij niet voor het open, majestueus-brede rivierenland, maar geeft hij, geheel naar zijn aard, de voorkeur aan een intieme close-up - de Leie geïsoleerd in een bocht en wat onhandig zichzelf verliezend in een volgende draai. Haast kent zijn handschrift niet: Binus is nooit de impressionist die het onderwerp uitlevert aan de grillen van de wisselende lichtval. Bij hem kent het licht geen aanwijsbare bron, het is een in zichzelf gekeerd licht, een immanent licht dat geen weg lijkt af te leggen. Vandaar het dromerige, zachte karakter, waarbij alle dingen - onder een doezelige toets - atmosferisch met elkaar verbonden lijken.

Geen kunstenaar die het Leie-landschap zo in zijn aard heeft getroffen als Valerius De Saedeleer. Vanuit zijn atelier kan hij de Leie continu gadeslaan. Jaar na jaar draagt hij in zijn geest het beeld van de rivier en haar ommelanden: aanvankelijk een vreemde die vertwijfeld naar een mogelijkheid zoekt om zich met het landschap te verzoenen, uiteindelijk iemand die in haar thuis is, die in de natuur juist pas werkelijk 'bij zichzelf' is. Het breed opengevouwde land wordt het beeld van het universum van De Saedeleer.

Valerius De Saedeleer, *De Leie in de avond* (1905), privécollectie

Er zit hoe dan ook ruimte in zijn werk, naar vorm en inhoud. De hoogte van de haast onbevattelijke luchten, de stilte van de uitgestrekte velden, de vrede van de trage rivier beantwoorden aan een innig opgaan in de natuur. En toch is dat maar een deel van het verhaal. Valerius De Saedeleer belijdt weliswaar zijn directe voeling met het landschap, maar zet het motief, de natuur ogenblikkelijk naar zijn hand. Tussen de visuele realiteit en de waarnemer treedt de identificatie op, object en subject vloeien samen, worden één. Van wat de maker voor zich ziet, schildert hij vooral wat hij van zichzelf herkent. Hier voert immers een ware symbolist het penseel. Hij mediteert het landschap tot hij het inwendig bezit. Daartoe stemt hij de ruimte af op de maat van zijn eigen psyche, reduceert en elimineert waar nodig, breidt de wereld desgewenst uit tot zijn wereld.

Het resultaat is verbluffend. Het is alsof het landschap aan de Leie in de kunst van De Saedeleer zijn eigen mogelijkheden zoekt en vindt. Alsof die open ruimte uiteindelijk op deze schilder heeft gewacht om het raadsel van zijn geheime samenhang te openbaren.

Waar Valerius De Saedeleer de 'ziel' van het land probeert bloot te leggen, voelt zijn jonge vriend Gustave Van de Woestyne zich aangetrokken tot de bewoners. Met dien verstande dat de laatsten in de zin van het symbolisme model staan voor iets anders, niet voor zichzelf, maar voor zekere kanten aan de persoonlijkheid van de kunstenaar. In *Boerenfamilie* plaatst hij een jong gezin aan de rand van de Leie. Rechts wachten de drie aan de oever van de rivier: de man is als hoeder sterk uitvergroot en benadrukt, de vrouw drukt haar baby vast tegen zich aan. Links beschrijft de Leie een scherpe meander en strekt de leegte zich uit: de ongewisse toekomst. Het sacrale aspect van het geheel is onmiskenbaar. Zelfs zonder nimbus dringt het beeld van een Heilige Familie zich op: de typologie van de overtocht heeft immers bijbelse wortels. De reis van het volk Israëls van Egypte naar Kanaän, met het oversteken van de Jordaan, beschrijft de toekomstige verlossing van de uitverkorenen: de Leie hier dus - als bij sommige werken van Albert Servaes - gezien als locatie van een bijbels gebeuren.

Maar minstens zo belangrijk is het persoonlijke aspect. Gustave, pas vader geworden, staat voor een ingrijpende verandering op zijn levenstocht. De oversteek van de ene naar de andere oever wordt een verwijzing naar een existentiële verandering in zijn bestaan.

Het geschilderde landschap kan ontstaan uit een stuk natuur dat vooral gezocht is omwille van een dieper liggend idee. Daartegenover staat de natuur die veeleer om haar fysieke waarden erkend wordt: het is de natuur waar de kunstenaar zich in onderdompelt, zich voedt aan haar universele energie, en het meest nog aan haar kleurenrijkdom en altijd inspirerende lichtschakeringen. Zo staan symbolisme en impressionisme naast of tegenover elkaar.

Jules Boulez, *Bij valavond* (1912), mudel Deinze

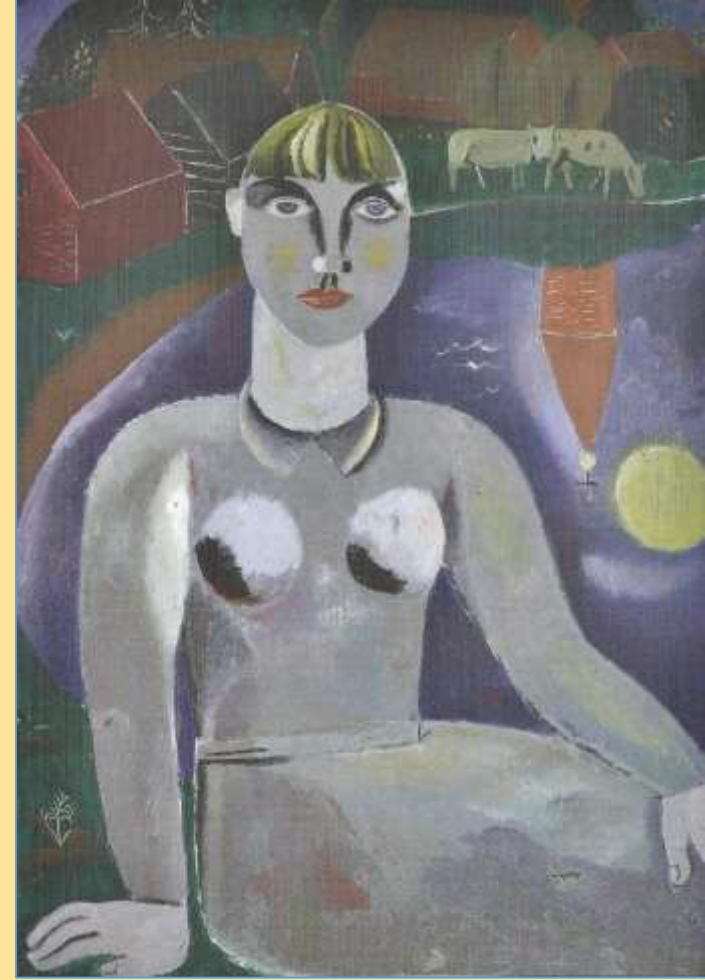

Albert Saverys, *Rootbakken* 1921, mudel Deinze

Het monumentale doek *Bij valavond* van de Leieschilder Jules Boulez is een werk dat lijkt te koordansen tussen de twee stijlrichtingen. De kunstenaar, geboren in hetzelfde Leiedorp als zijn grote meester Emile Claus, heeft deze avondscène opgevat in de korte, informele toets van het luminisme. Maar met de meeste symbolisten deelt hij de inspiratie van de zonsondergang: hij verkiest het blauwe opkomen van de maan boven het glore van de ochtend. Elke gloed is gedooft, de beweging van het licht vertraagd. Bewust heeft de schilder ieder topografisch element vermeden: de wereld van de avond, vaag bewolkt met dromen, is de wereld van overal. Het palet is ondefinieerbaar gedempt gehouden, als in een soort afgedwongen aristocratie.

Omstreeks 1910 stroomt de Leie vol door de doeken van Gust De Smet. Onvermijdelijk komt hij als kind van zijn tijd in het vaarwater van het impressionisme. Het licht op de waterspiegel en de dampige atmosfeer worden vaker nu onderwerp van zijn doeken. Ondanks de invloed van Claus onderscheidt De Smet zich in de keuze van zijn onderwerpen van de zonnescilder. Verstilde thema's als avond, zonsondergang en maannacht, met de sluimerende Leie in de hoofdrol, geven een aangeboren hang naar melancholie bloot en blijken De Smet aanhoudend te inspireren tot ingetogen stemmingsbeelden. Maar er is meer: er is de invloed van het symbolisme. Een toenemende aandacht voor de menselijke figuur, met name de vrouw, is terug te voeren op zo'n heroriëntering. In het grote figuurstuk *Wandeling langs de Leie* (1912) dient zich de overgang aan naar een meer schematische, op eenvoud gefundeerde schilderij. Het motief van de Leie, vaak zelfstandig opgevat, is hier gebruikt als achterplan voor de rijzige, in voornaam zwart poserende vrouwenfiguur. De menselijke verschijning wordt niet opgelost tot een kleurenvlek, een wemeling van tinten en toetsen vibrerend in de haar toegemeten ruimte. Integendeel, zij tekent zich in krantig silhouet, in de zwerige lijnvoering van de Art Nouveau, af tegen de Leie die hier met haar wijd uitslaande bocht als decor fungeert.

Gust De Smet, *Wandeling langs de Leie* (1912), privécollectie

Gust de Smet, *Meisje in het blauw* (1928), privécollectie

Geen kunstenaar die zo nauw met de Leie wordt verbonden als Maurice Sys. De Gentenaar vertoeft meestal in zijn woonschuit-atelier langs de Leieboorden. In de jaren rond 1910 ontstaan tal van Leiezichten, met de platte pont van de veerman of de kruisnetvisser, het kolenschip tegen de oever, een vrachtboot in de winter. Vooral de oude hoeve in de dubbele Leiebocht, het Tempelhof gezien in alle seizoenen, is een geliefd motief van Sys. De kunstenaar maakt gebruik van de traagheid van het water. Want de Leie is een luie rivier: nauwelijks verval, amper golfslag. Hetgeen betekent dat het spiegelbeeld in het vlakke water bijna identiek is aan het origineel. Daarom verdeelt Sys de scène vaak in twee bijna gelijke helften: de heldere spiegel van de Leie zet 'Latem' voor even op zijn kop.

De Leie is voor enkele kunstenaars het decor bij uitstek van menselijk vertier of nijverheid. Iemand als Modest Huys brengt leven en werk langs het water meermaals op doek. Binnen het stroomgebied tussen Kortrijk en Deinze is de vlasverwerking decennialang een beeldbepalende factor, het begrip Golden River is geboren. Albert Saverys, geboren Deinzenaar, levert met *Rootbakken* (1921) een imponerend getuigenis van de vlasbereiding op de Leie. Een epische adem waart door dit schilderij, gedaan in een stevig contrast van zones licht en donker. Met de sonore harmonie van fluweelzacht, koffiebruin en gouden okers reikt dit avondzicht van de Leie naar een monumentale grootheid.

Na een lang verblijf in Nederland keren Frits Van den Berghe en Gust De Smet in 1922 naar de Leie terug, - als andere kunstenaars, gelouterd en verrijkt met nieuwe inzichten. Uit het avontuur van het expressionisme zijn beiden herrezen als schilders met een persoonlijk, herkenbaar idioom. Het schilderen in de volle natuur behoort nu tot het verleden. Op het atelier ontstaan uitgewogen, strenge doeken, vaak met de menselijke figuur als onderwerp, maar ook het landschap uit de omgeving staat nu geregeld op het doek. Op eigen wijze wordt de Leie ingepast in het schema. Een blauwzilveren strook Leiewater wordt aangewend als constructief element, dat mede evenwicht en klaarheid aan de voorstelling moet geven (*Landschap te Deurle* 1923, *Landschap aan de Leie* 1923). Tevens wordt zo - met een haast terloopse mise-en-page - de pastorale, meditatieve stemming opgewekt van een landschap langs het water.

Nu de eerste stormachtige jaren van het expressionisme voorbij zijn, hervindt de ziel zich in de natuur. Zij verschaft aan de kunstenaars in een krachtige kleurstelling de grote eenvoudige tekens als beleving van het zichtbare. Anekdote en sentiment voldoen niet meer in de stilte van deze pure existentie. In de wonderlijke ervaring van een machtige rust worden ook de bijzonderheden tot sobere sterke vormen herleid.

Frits Van den Berghe, *Landschap te Deurle* (1923)
privécollectie

Gust De Smet, *Landschap aan de Leie* (1923)
privécollectie

Eenmaal ondergedompeld in de landelijke sfeer langs de Leie kiezen Gust De Smet en Frits Van den Berghe hier nu hun onderwerpen, als het ware opgewaaid uit het stof van gewone dagen. Maar natuur en Leie worden niet meer gezocht om hun picturale charme. De wijheid van het rivierenland - zo vertrouwd bij De Saedeleer - heeft afgedaan. Nu ligt de horizon hoog in de voorstelling, zodat de componerende hand vrijuit kan spelen met de diverse perspectieven en de gestapelde vormen, organisch en geometrisch. Het onderwerp staat nu compleet in dienst van de nieuwe kunst: het autonome schilderij, dat zijn eigen werkelijkheid kent. Hoezeer ook gevoed door het alledaagse leven streeft de schilderkunst van De Smet en Van den Berghe het vrijblijvend karakter van weleer voorbij. Wat de twee daar in het Leieland proberen uit te beelden, is een universele, boventijdelijke inspiratie van mens en natuur. Expressionist als ze zijn worden ze gedreven door een totaliteitsbesef dat alle incidentele, toevallige momenten terzijde stelt. De geschilderde realiteit representeert meer dan ooit de wezensinhoud van vooral menselijke waarden. Diezelfde universele waarden zien we terug bij Hubert Malfait. Hij omkleedt alledaagse motieven met een universele betekenis en geeft er zo een brede menselijkheid aan. De Leie maakt maar zelden deel uit van zijn programma. En als het gebeurt kent de voorstelling een zonderlinge encensering en een verkwikkend soort speelsheid. Al omstreeks 1928 tracht Malfait aan zijn onderwerpen, ondanks hun ruraal karakter, een zeker raffinement te geven. Met die bedoeling lardeert hij de voorstelling met vreemde, wondere invallen (*Weerspiegeling*, 1929). Schalks en ironisch doorbreekt hij dan de (constructief) opgebouwde spanning.

Tentoongestelde werken

Felix Cogen

De Leie te Deurle 1872

olieverf op doek, 55 x 88 cm

Museum Gevaert-Minne, Sint-Martens-Latem

Emile Claus

Koeien doorwaden de Leie 1899

olieverf op doek, 67 x 100 cm

privécollectie

Anna De Weert

Ochtend aan de waterkant (1904)

olieverf op doek, 92 x 116 cm

privécollectie

Albijn Van den Abeele

Gezicht op de Leie (1903)

olieverf op doek, 60.5 x 80.5 cm

privécollectie

Valerius De Saedeleer

De Leie op een grijze dag (1904)

olieverf op doek, 80 x 110 cm

't Gasthuys Stedelijk Museum Aalst

Valerius De Saedeleer

De Leie in de ochtend (1905)

olieverf op doek, 60 x 120 cm

't Gasthuys Stedelijk Museum Aalst

Valerius De Saedeleer

De Leie in de avond (1905)

olieverf op doek, 50 x 120 cm

privécollectie

Gustave Van de Woestyne

Boerenfamilie (1912)

olieverf op doek, 40 x 50 cm

mudel - Museum van Deinze en de Leiestreek

Jules Boulez

Bij valavond (1912)

olieverf op doek, 130 x 150 cm

mudel - Museum van Deinze en de Leiestreek

Gust De Smet

Wandeling langs de Leie (1912)

olieverf op doek, 150 x 90 cm

privécollectie

Maurice Sys

Tempelhoeve in de winter (1910)

olieverf op doek, 66 x 86 cm

privécollectie

Albert Saverys

Rootbakken (1921)

olieverf op doek, 141 x 150 cm

mudel - Museum van Deinze en de Leiestreek

Frits Van den Berghe

Landschap te Deurle (1923)

olieverf op doek, 78.5 x 59 cm

privécollectie

Gust De Smet

Landschap aan de Leie (1923)

olieverf op doek/paneel, 75 x 80 cm

privécollectie

Frits Van den Berghe

Het huis van de schilders (1923)

olieverf op doek, 68 x 55 cm

privécollectie

Gust De Smet

Meisje in het blauw (1928)

olieverf op doek, 93 x 73 cm

privécollectie

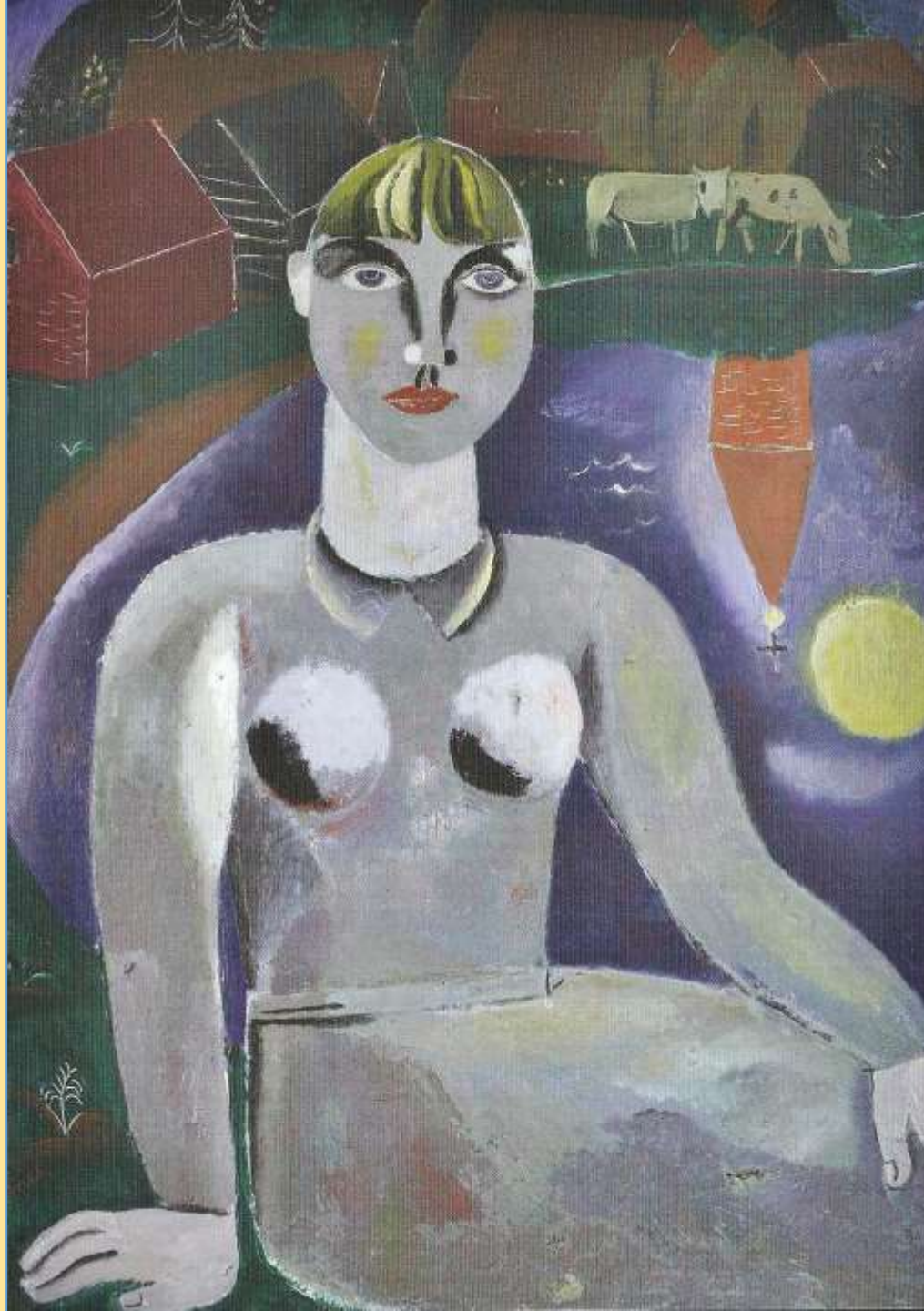
Hubert Malfait

Weerspiegeling (1929)

olieverf op doek, 80 x 100 cm

Mu.ZEE Oostende

Gust De Smet, *Meisje in het blauw* (1928), privécollectie

Felix Cogen (Sint-Niklaas 1838 - Brussel 1907) was een Belgisch kunstschilder die men mag rekenen bij de groep kunstenaars die men de Eerste Latemse School noemt.

Hij zocht aansluiting bij de schilders die in en rond Sint-Martens-Latem actief waren. Hun werken worden belicht in het Museum Gevaert-Minne te Sint-Martens-Latem. Zijn stijl was niet vernieuwend. Meestal schilderde hij **pastorale werken** met een romantische ondertoon die wel aandacht kregen tijdens de driejaarlijkse Salons van Brussel.

Hij was de oom van Anna De Weert.

Felix Cogen
De Leie te Deurle 1872
olieverf op doek, 55 x 88 cm
Museum Gevaert-Minne, Sint-Martens-Latem

Emile Claus (Sint-Eloois-Vijve 1849-1924 Astene) was een Vlaams kunstschilder. Hij was de belangrijkste vertegenwoordiger van het impressionisme in België.

Men beschouwt hem als de leider van het Belgische luminisme.

Hij raakte zo bekend als de "zonnescilder" en de "**schilder van de Leie**". Zijn schilderijen **De bietenoogst** uit 1890 en **De ijsvogels** uit 1891 zijn belangrijke scharnierwerken in deze evolutie.

Een belangrijk persoon in het leven van Emile Claus was de schilderes **Jenny Montigny**.

Zelfportret (ca. 1912) in het MSK te Gent

Emile Claus
Koeien doorwaden de Leie 1899
olieverf op doek, 67 x 100 cm
privécollectie

Tegen 1870 weet Felix Cogan als een van de eersten de idylle te vinden. Hij legt de hand aan enkele Leielandschappen, met een onverholen voorliefde voor het bucolisch aspect. Een doek als De Leie te Dourle (1872) ademt een klimaat van grote kalmte - kalte van licht en ruimte. Deze arcadische verbeelding is het werk van een romanticus en heeft die trek van melancholie, aan alle romantiek inherent. In het groene decor van het rivierlandschap waden de koeien naar de overkant, met zachte hand geleid door de 'veerman'.

Vooraan in de rij van de kunstenaars die de Leie meermaals op hun artistieke agenda hebben gezet, staat Emile Claus. Zijn visie wordt gedragen door een licht-lyriek die vorm en kleur beheerst. Hij ziet het licht van de late avondzon kaatsen in het zilveren lint van de Leie, hij ziet hoe vissers hun fuiken lichten op een ijle wintermorgen. Wat hem blijkbaar bezighoudt is de steeds wisselende, vervormende impact van het licht op de natuur. Bonte koeien die met hun schonkige lijven de oversteek maken door het schuimende Leiewater: een feest voor het oog, een gesel voor de schilderende hand. Maar Claus, de 'lichtvanger' van de Leiestreek, voelt zich uitgedaagd. Eerder doordacht dan spontaan gaat hij te werk. Met ingespannen aandacht weet hij het grillig spel van licht en schaduw te traceren, in de golven waar helder en donker in dynamisch ritme over elkaar heen buitelen.

Het **schilderij van haar door Emile Claus** is mogelijk geschilderd in de **omgeving van het Hof ter Neuve in Afsnee aan de Leie**. In dit atelier bracht De Weert vanaf het midden van de jaren 1890 de zomermaanden door, samen met haar echtgenoot, de Gentse liberale politicus Maurice De Weert.

In het spoor van Claus, de aanbieder meester, zet Anna De Weert haar sfeervolle impressies op doek, in een sterke vlokkige toets en in een kenmerkend palet van blauwgroene tonen. Als zij de Leie schildert, hangt er gewoonlijk mist boven het water, als een wazig laken van satijn. Vooral de ochtend in de vroege herfst roept dan een serene, ijle sfeer op die al onze menselijke waan het zwijgen oplegt. De Leie en de bomen in de verte doemen weg in de nevel. Op de oevers winnen de vormen aan helderheid en wordt het zonlicht gezeefd door monumentale wilgen die ons nog een sterk vermoeden van houvast verlenen.

Anna De Weert
Ochtend aan de waterkant (1904)
 olieverf op doek, 92 x 116 cm
 privécollectie

Omstreeks 1900 verblindt op de salons der grote steden het impressionisme aller ogen. Maar tegelijk maken kunstenaars als Minne, De Saedeleer en Van de Woestyne in het pastorale klimaat van Sint-Martens-Latem de kunst los van het overwicht van vluchtige indrukken. Het zijn de late gezanten van het symbolisme en Albijn Van den Abeele is hun kwartiermeester. Als selfmade kunstenaar aanvaardt Binus slechts de natuur als enige meester. 'Niets is schoon dan het natuurlijke', klinkt zijn persoonlijk adagium. Zelden heeft iemand die klassieke boodschap zo letterlijk genomen. Hij is vooral de schilder van het bos, maar soms staat de Leie op zijn program. In Gezicht op de Leie (1903) kiest hij niet voor het open, majestueus-brede rivierenland, maar geeft hij, geheel naar zijn aard, de voorkeur aan een intieme close-up - de Leie geïsoleerd in een bocht en wat onhandig zichzelf verliezend in een volgende draai. Haast kent zijn handschrift niet: Binus is nooit de impressionist die het onderwerp uitlevert aan de grillen van de wisselende lichtval. Bij hem kent het licht geen aanwijsbare bron, het is een in zichzelf gekeerd licht, een immanent licht dat geen weg lijkt af te leggen. Vandaar het dromerige, zachte karakter, waarbij alle dingen - onder een doezelige toets - atmosferisch met elkaar verbonden lijken.

Albijn Van den Abeele (Sint-Martens-Latem 1835 –1918aldaar) was ex-burgemeester en een Vlaamse kunstschilder en stichter van de Latemse school.

Albijn Van den Abeele
Gezicht op de Leie (1903)
 olieverf op doek, 60.5 x 80.5 cm
 privécollectie

Toen **Valerius De Saedeleer** (Aalst 1867 – Leupegem 1941) zich in 1898 kwam vestigen in Sint-Martens-Latem wist hij als jonge kunstenaar eigenlijk niet zo goed waar hij naar toe moest met zijn schilderkunst.

De vlot geschilderde natuurlandschappen met een impressionistische verftoets van zijn leermeester Frans Courtens waren zeker verdienstelijk, maar De Saedeleer was op zoek naar iets anders, iets persoonlijk.

In Sint-Martens-Latem kon hij zich herbronnen in een artistiek klimaat omdat ook beeldhouwer George Minne en schilder Gustave Van de Woestyne er zich kwamen vestigen.

De ongerepte natuur, de landschappelijke verscheidenheid en het goedkope, eenvoudige leven trokken hen aan.

Terwijl de eerste Leiezichten nog evocaties zijn van natuurimpressies, evolueren ze naar een schijnbaar **fotorealistische voorstelling** van de werkelijkheid.

Die Leie-landschappen zijn geschilderd met een **lage horizon, waardoor de hemel een groot deel van het werk beheerst.**

Valerius De Saedeleer
De Leie op een grijze dag (1904)
 olieverf op doek, 80 x 110 cm
 't Gasthuys Stedelijk Museum Aalst

Geen kunstenaar die het Leie-landschap zo in zijn aard heeft getroffen als Valerius De Saedeleer.

Vanuit zijn atelier kan hij de Leie continu gadeslaan. Jaar na jaar draagt hij in zijn geest het beeld van de rivier en haar ommelanden: aanvankelijk een vreemde die vertwijfeld naar een mogelijkheid zoekt om zich met het landschap te verzoenen, uiteindelijk iemand die in haar thuis is, die in de natuur juist pas werkelijk 'bij zichzelf' is. Het breed opgevouwen land wordt het beeld van het universum van De Saedeleer.

Er zit hoe dan ook ruimte in zijn werk, naar vorm en inhoud. De hoogte van de haast onbevattelijke luchten, de stilte van de uitgestrekte velden, de vrede van de trage rivier beantwoorden aan een innig opgaan in de natuur. En toch is dat maar een deel van het verhaal. Valerius De Saedeleer belijdt weliswaar zijn directe voeling met het landschap, maar zet het motief, de natuur ogenblikkelijk naar zijn hand. Tussen de visuele realiteit en de waarnemer treedt de identificatie op, object en subject vloeien samen, worden één. Van wat de maker voor zich ziet, schildert hij vooral wat hij van zichzelf herkent. Hier voert immers een ware symbolist het penseel. Hij mediteert het landschap tot hij het inwendig bezit. Daartoe stemt hij de ruimte af op de maat van zijn eigen psyche, reduceert en elimineert waar nodig, breidt de wereld desgewoont uit tot zijn wereld.

Het resultaat is verbluffend. Het is alsof het landschap aan de Leie in de kunst van De Saedeleer zijn eigen mogelijkheden zoekt en vindt. Alsof die open ruimte uiteindelijk op deze schilder heeft gewacht om het raadsel van zijn geheime samenhang te openbaren.

Valerius De Saedeleer

***De Leie in de ochtend* (1905)**

olieverf op doek, 60 x 120 cm

† Gasthuys Stedelijk Museum Aa't

Valerius De Saedeleer

***De Leie in de avond* (1905)**

olieverf op doek, 50 x 120 cm

privecollectie

Gustave Van de Woestyne (Gent 1881 – Ukkel 1947) was een Belgisch kunstschilder. Hij was de **broer van de dichter Karel van de Woestijne** en de vader van de componist David Van de Woestijne. Zijn oeuvre staat geboekstaafd als symbolisch, neorealistisch en expressionistisch. De **in zichzelf gekeerde boerenfiguren** werden als een archetype neergezet en domineren de voorgrond. Wanneer Van de Woestyne een portret schilderde deed hij precies hetzelfde wat zijn broer Karel deed wanneer die schreef over een schilder of schrijver. Hij schilderde vooral het effect dat de geportretteerde teweegbracht in zijn eigen wezen. In de eenvoud van het landleven van boeren, zaaiers en koewachters vond Van de Woestyne een antwoord op de **existentiële vragen** waarmee hij zelf worstelde.

Voor deze compositie, met een boerengezin op de voorgrond, gebruikte Gustave Van de Woestyne zijn vrouw met hun eerstgeboren zoon Maxime als model. **De boer, als belangrijkste figuur, is de man die zijn jonge gezin naar een veilige haven moet brengen.** Hij staat aan de overkant van de rivier en kijkt naar de overkant. Hij straalt vertrouwen uit in de toekomst **zoals Jozef met Maria en Jezus op de vlucht naar Egypte**, een frequent voorkomend iconografisch thema bij de Vlaamse Primitieven.

Gustave Van de Woestyne

Boerenfamilie (1912)

olieverf op doek, 40 x 50 cm

model - Museum van Deinze en de Leiestreek

Gust De Smet
Wandeling langs de Leie (1912)
 olieverf op doek, 150 x 90 cm
 privécollectie

Gust De Smet
Landschap aan de Leie (1923)
 olieverf op doek/paneel, 75 x 80 cm
 privécollectie

Gust De Smet
Meisje in het blauw (1928)
 olieverf op doek, 93 x 73 cm
 privécollectie

Ondanks de invloed van Claus onderscheidt De Smet zich in de keuze van zijn onderwerpen van de zonnescijder. Verstilde thema's als avond, zonsondergang en maannacht, met de sluimerende Leie in de hoofdrol, geven een aangeboren hang naar melancholie bloot en blijken De Smet aanhoudend te inspireren tot ingetogen stemmingsbeelden. Maar er is meer: er is de invloed van het symbolisme. Een toenemende aandacht voor de menselijke figuur, met name de vrouw, is terug te voeren op zo'n heroriëntering. In het grote figuurstuk Wandeling langs de Leie (1912) dient zich de overgang aan naar een meer schematische, op eenvoud gefundeerde schilderstijl. Het motief van de Leie, vaak zelfstandig opgevat, is hier gebruikt als achterplan voor de rijzige, in voornamelijk zwart poserende vrouwenfiguur. De menselijke verschijning wordt niet opgelost tot een kleurenvlek, een wemeling van tinten en toetsen vibrerend in de haar toegemeten ruimte. Integendeel, zij tekent zich in krakig silhouet, in de zwerige lijnvoering van de Art Nouveau, af tegen de Leie die hier met haar wijd uitslaande bocht als decor fungeert.

Jules Jacques Louis Fernand Boulez (Sint-Eloois-Vijve 1889-1960 Oudenaarde) was een Belgisch schilder, behorend tot de Latemse School.

In 1910 volgde hij schilderlessen in het Parijse atelier Charier en aan de Salomon Reinach-school van het Louvre, gevolgd in 1912 door lessen aan de Gentse Academie van Schone Kunsten als leerling van Jean Delvin en George Minne, waar hij met de schilders van de **Latemse School in contact kwam, die hem aanvankelijk beïnvloedden, waaronder Valerius De Saedeleer en Gustave Van de Woestyne. Vooral Minne zou een belangrijke invloed voor hem blijken.**

Onder invloed van het impressionisme schilderde hij talrijke landschappen, stillevens en portretten, later, rond 1940, onderging hij de invloed van Georges Braque en Pablo Picasso en ging hij tevens abstract en expressionistisch, somwijlen surrealistisch schilderen. Typerend voor Boulez is de strakke afgelijndheid van zijn figuren in zijn niet-figuratief oeuvre. Zijn naakten vertoonden stijlinvloeden van Gustave De Smet.

Jules Boulez
Bij valavond (1912)
 olieverf op doek, 130 x 150 cm
 model - Museum van Deinze en de Leiestreek

Maurice Sys
Tempelhoove in de winter (1910)
olieverf op doek, 66 x 86 cm
privécollectie

Maurice Sys

The artist and his wife.

Maurice Sys at his studio.

Maurice Sys (1880-1972) De kunstschilder **Maurice Sys**, was waarschijnlijk de meest gereputeerde bewoner van het Lousbergsgesticht. Hij werd geboren te Gent op 27 oktober 1880, en stierf in het Lousbergsgesticht op 18 mei 1972. Hij ligt **begraven op het Camp Santo te St.-Amandsberg** (sektie C)

Maurice Sys was een leerling van **Louis Tytgadt** aan de Academie voor Schone Kunsten te Gent en van **Albrecht** en **Juliaan de Vriendt** aan het Nationaal Hoger Instituut te Antwerpen.

Van 1907 tot 1908 woonde hij te **St.-Martens-Latem, in de Latemstraat**, en van **1909 tot 1913** aan het Dorp in de gewezen **atelierhoeve van Valerius de Saedelee**. Van **1913 tot 1923** zwierf hij rond met zijn **woonboot "t Nest"** langs de stromen en rivieren van Vlaanderen, Frankrijk en Nederland (waar hij verbleef tijdens de eerste wereldoorlog). Nadien vestigde hij zich opnieuw te Gent in de Proveniersterstraat waar hij als een kluizenaar woonde tussen zijn schilderijen en talrijke boeken. In 1969 werd hij, op 89 jarige leeftijd, opgenomen in het Lousbergsgesticht te Gent waar hij overleed in 1972.

Hij behoorde tot de tweede groep van Latem samen met Leon en Gust De Smet, Constant Permeke, Fritz van den Berghe en Albert Servaes, en was goed bevriend met deze meer beroemde kunstenaars, door wiens werk hij zeer beïnvloed was. Later keerde hij echter terug naar het impressionisme in de lijn van **Albert Baertsoen**.

Hij stelde voor het eerst tentoon in 1907 in de Kunst en Letterkring te Gent samen met **Valerius de Saedelee** en **Gustaaf Van de Woestyne**.

Sys schilderde vooral Leiezichten, visserssloepen en -haventjes, huiselijke taferelen en portretten. Zijn kunst kenmerkt zich door een fijngevoelig koloriet en een technische beheersing.

Werk van hem bevindt zich o.a. in de (reserve van de) musea voor Schone Kunsten van Gent, Deinze, Brussel en Rijsel en in talrijke privéverzamelingen. Ook in het Lousbergsgesticht hangt nog een werk van hem.

GOLDEN RIVER

De **vlasarbeid** bracht een **grote welvaart** naar de streek, de Leie kreeg de naam **Golden River**, de streek staat nog steeds gekend als het **Texas van Vlaanderen**.

De Leie is voor enkele kunstenaars het decor bij uitstek van menselijk vertier of nijverheid. Iemand als Modest Huys brengt leven en werk langs het water meermaals op doek. Binnen het stroomgebied tussen Kortrijk en Deinze is de vlasverwerking decennialang een beeldbepalende factor, het begrip Golden River is geboren. Albert Saverys, geboren Deinzenaar, levert met *Rootbakken* (1921) een imponerend getuigenis van de vlasbereiding op de Leie. Een epische adem waart door dit schilderij, gedaan in een stevig contrast van zones licht en donker. Met de sonore harmonie van fluweelzacht, koffiebruin en gouden okers reikt dit avondzicht van de Leie naar een monumentale grootheid.

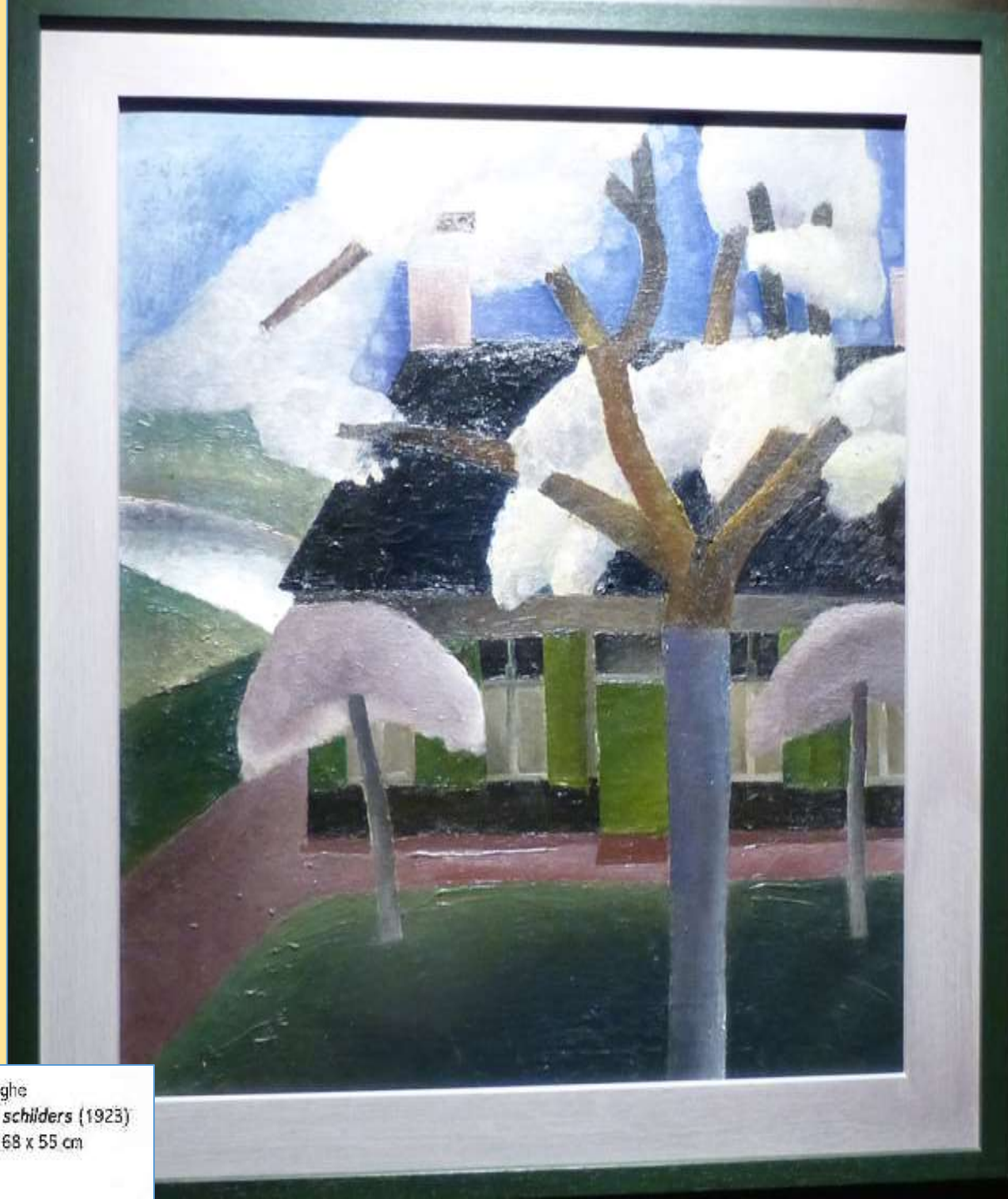
Albert Saverys (Deinze 1886-1964Petegem) was een van de meest vooraanstaande Belgische kunstschilders van het **Interbellum**.

Albert Saverys
Rootbakken (1921)
 olieverf op doek, 141 x 150 cm
 mudel - Museum van Deinze en de Leiestreek

Frits Van den Berghe
Landschap te Deurle (1923)
 olieverf op doek, 78,5 x 59 cm
 privécollectie

Frits Van den Berghe
Het huis van de schilders (1923)
 olieverf op doek, 68 x 55 cm
 privécollectie

Frits Van den Berghe (Gent 1883-1939Gent) was een Vlaams kunstschilder.

Van den Berghe werd geboren te Gent. Hoewel vandaag erkend als meester van het Vlaamse Expressionisme en het fantastisch surrealisme, bracht hij aanvankelijk fijngevoelige impressionistische werken, met opvallend symbolistische inslag.

Op aandringen van Alfons Dessenis verhuisde hij in **1902 naar Sint-Martens-Latem**. In 1906 sloot hij er **vriendschap met Albert Servaes, Gustaaf De Smet en Constant Permeke**. Hier zou het Latemse expressionisme geboren worden.

Van den Berghe werd de wellicht meest cerebraal ingestelde schilder van de Latemse expressionisten.

In 1907 trouwde hij met Elvira Van Houtte. Het gezin zou twee dochters krijgen, Yolande en Edith. In datzelfde jaar werd hij docent aan de Gentse academie. Een verhouding met de Gentse actrice Stella van de Wiele stuurde echter een harmonieus gezinsleven in de war en had een negatieve invloed op zijn kunst.

Tijdens de **Eerste Wereldoorlog** zou zijn **expressionisme** volledig tot ontwikkeling komen, toen hij met De Smet, in Amsterdam, Blaricum en Laren verbleef. Daar ontstond een stijlverwantschap met de donkere visie van de Franse Henri Le Fauconnier, de Nederlandse Jan Sluyters en de Duitse houtsnijder Heinrich Campendonk. Ook de Freudiaanse psychoanalyse liet haar eerste sporen na.

In 1922 woonden De Smet en hij een tijd samen met Permeke, in de Kaaistraat te **Oostende**. Daar stelden zij vast dat Permeke tijdens zijn **verblijf in Engeland** een gelijkaardige stijlevolutie had doorgemaakt. Enkele maanden later vestigden De Smet en Van den Berghe zich aan de Leie, eerst in Bachte-Maria-Leerne, daarna in de Malpertuis-villa te Afsnee. Van den Berghe bereikte er zijn expressionistisch hoogtepunt.

Na de ineenstorting van de Brusselse kunstwereld in 1928, werd hij **vast illustrator** bij het **Gentse socialistische dagblad Vooruit**. Hij bleef er tot zijn dood. Intussen was zijn harde **expressionistische stijl uitgegroeid tot een fantastisch surrealisme**, waarbij hij irrealistische droombeelden en groteske hallucinaties in vaak opvallende kleurengamma's suggereerde.

Hij had de vitaliteit en de sensualiteit van het expressionisme verzoend met de verfrissende, inventieve methode van het surrealisme.

Het **centrale thema in zijn omvangrijk oeuvre is steeds de mens geweest in zijn tragische onvolkomenheid en afhankelijkheid**.

Van den Berghe stierf op 56-jarige leeftijd te Gent.

Freya: Gust De Smet tekende de Leie bij Afsnee.

Restaurant Nenufar (waterlelie) is een begrip in de Gentse gastronomie en is gelegen aan de oevers van de Leie in het idyllisch dorpje Afsnee. In de kleine salon zijn er prachtige schilderijen van Gustave De Smet (toen als betaling voor zijn onthaal).

Gust De Smet
Landschap aan de Leie (1923)
 olieverf op doek/paneel, 75 x 80 cm
 privécollectie

**De rivier Leie bevorderde de schilder tot een spirituele
hoogtevlicht.**

Ik vroeg Freya wie de naakte vrouw is. Ze zei dat het haar
schoonmoeder zou kunnen zijn!.

Hubert Malfait
Weerspiegeling (1929)
olieverf op doek, 80 x 100 cm
Mu.ZEE Oostende

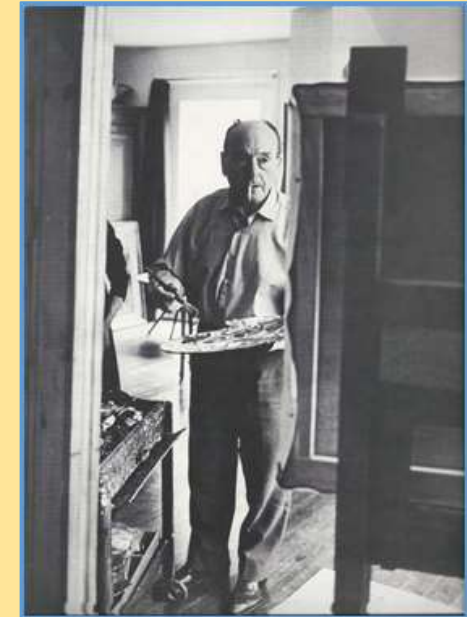
Hubert Malfait, ca. 1922

Het huis aan de Eikeldreef te Latem, dat Malfait in 1955 liet bouwen door zijn neef, architect Charles Malfait

Hubert met zijn vrouw pianiste Solange De Gryse, 1963.

Hubert Malfait (Astene 1898-1971 Sint-Martens-Latem)

Als zoon van de plaatselijke gemeentesecretaris Jules Malfait, werd Hubert Malfait in 1898 te Astene geboren. De gemeentesecretaris was een goede vriend van Emile Claus, Valerius De Saedeleer en Albijn Van den Abeele, en reeds op jonge leeftijd raakte hij vertrouwd met hun kunst. In de oorlogsjaren studeerde Malfait aan de Gentse Academie voor Schone Kunsten waar Jules De Sutter zijn medeleerling was.

Na 1935 kwam ook Malfait in de ban van het **vernieuwde humanisme** dat de Europese schilderkunst kenmerkte. Het empathische vermogen dat Malfait voortaan in zijn schilderijen legde, behelsde vooral het thema van het kind. Maar ook in de arbeidscènes op het veld en de stillevens is niet langer sprake van een losse schilderkunst.

De **reizen naar Bretagne, Zuid-Frankrijk en Nederland die hij na de Tweede Wereldoorlog** maakte, waren van grote invloed op zijn kleurgebruik. De werken die hij ter plaatse afwerkte laten zich door een fel koloriet kenmerken. Maar in de landschappen die hij in zijn atelier afwerkte, verzachte hij de contrasterende kleuren door in de olieverf bijenwas te vermengen. Het matte effect verleende aan zijn doeken een eenheidskarakter. De techniek kwam de harmonie van het beeldvlak ten goede.

In zijn levensavond gaf hij een opvallende voorkeur aan het naakt. Ook de arbeid op het veld bleef een dankbaar onderwerp. Met het ruitermotief kwam een nieuw thema in zijn werk. Opnieuw ging Malfait meer abstraheren en synthetiseren. Zijn schilderkunst werd ook lyrischer van toon.

Kort voor zijn dood organiseerde het Museum voor Schone Kunsten te Oostende een uitgebreide retrospectieve van zijn werk. Op 15 september 1971 overleed de kunstenaar in zijn huis te Sint-Martens-Latem.

Concertviolist en volksfiguur Paul Malfait. De man overleed op vrijdag 13 juli 2012 na een slepende ziekte. Hij was 72. Hij was de **zoon van kunstschilder Hubert Malfait en pianiste Solange De Gryse en echtgenoot van Freya De Clercq, historica, museum- en stadsgidse en voorzitter van de Latemse Kunstkring**. Paul was na zijn carrière als vioolleraar en concertist uitgegroeid tot een geliefd volksfiguur in Latem én Deurle.

Gust De Smet
Meisje in het blauw (1928)
 olieverf op doek, 93 x 73 cm
 privécollectie

In 1926 staat het landhuis van Paul-Gustave Van Hecke open voor Marc Chagall. Dit bijzondere moment heeft **Edgard Tytgat** vereeuwigd in het doek *Herinnering aan een zondag* (1926). In een verhalende sfeer voert hij het gezelschap feestgangers ten tonele, aan het eind van hun boottocht over de Leie. **Marc Chagall en zijn vrouw** zitten achteraan in de sloep die wordt bijgestuurd door **Leon De Smet** met zijn weelderig-grijze hardos. Links op de oever toont **Gustave De Smet** zijn kunsten als boogschutter.

Het blauw van Gust De Smet herinnert aan het blauw van Chagall.

Nils De Caster omlijst de opening van de tentoonstelling met zijn prachtige muziek!

**Bedankt aan iedereen die voor de
tentoonstelling heeft gewerkt en
nog steeds werkt!**

[https://vimeo.com/353008427?ref=fb-
share&1&fbclid=IwAR3mU_6MTATd0wiA8V0ORE9p9eDeLrzbsMJ33cS6l0juQxm5n7pTN2VhtdQ](https://vimeo.com/353008427?ref=fb-share&1&fbclid=IwAR3mU_6MTATd0wiA8V0ORE9p9eDeLrzbsMJ33cS6l0juQxm5n7pTN2VhtdQ)

Latemer Schule – Latemse School

- Als Latemse School (deutsch auch: Laethemer Schule oder Gruppe) wird eine flämische **Gruppe von Künstlern** bezeichnet, die in der ersten Hälfte des 20. Jh.s in **Deurle und Sint-Martens-Latem**, zwei Dörfern an der Leie südlich von Gent **oder Umgebung** tätig war.
- Die Latemse School wird **meist in folgende Gruppen eingeteilt**:
- **Zur ersten Gruppe**, den sogenannten Mystikern gehörten - **Xavier De Cock, César De Cock, Felix Cogen, Gustave Den Duyts, A lbert Servaes, Georges Minne, Gustaaf Van de Woestijne, Valerius De Saedelee, Albijn Van den Abeele, Jules de Praetere**.
- **Zur zweiten Gruppe** gehörten die Expressionisten **Constant Permeke, Gust De Smet, Leon De Smet, Maurice Sijs (Sys), Frits Van den Berghe, Emile Claus, Jenny Montigny, Anne De Weert, Modest Huys**. Vor allem diese Gruppe hatte einen großen Einfluss auf die Entwicklung der späteren modernen Bewegung in Belgien.
- **Zur dritten Gruppe**, von der allerdings nur **Hubert Malfait** in Sint-Martens-Latem ansässig war, rechnet man außerdem noch die Maler **Albert Saverijs, Jozef de Coene, Albert Claeys, Victor Lorein, Achile Van Sassenbroeck, Jules Boulez** und **Maurice Schelck**.
- Manche Kritiker erkennen auch noch eine **vierte Generation** innerhalb dieser Schule zu der sie dann **Fons Roggeman, Luc-Peter Crombé, Joe Van Rossem, Chris Pots, Jef Wauters, Lea Vanderstraeten Jules De Sutter, Evariste Gustave de Bock, Vic(tor) Dooms** zählen.
- Der Begriff Schule bedeutet nicht, dass die Künstler eine bestimmte Organisation gebildet haben, sondern wurde wegen eines **gemeinsamen Dorflebens** und **einiger stiltechnischer Gemeinsamkeiten** geprägt. So beschäftigte sich die erste Gruppe nach 1900 vor allem mit dem **Symbolismus**, während die zweite Gruppe nach 1914 sich vor allem **expressionistischer Stilelemente** bediente. Die Künstler der dritten Gruppe fühlten sich überhaupt **keiner bestimmten Stilrichtung** zugehörig, dennoch basierte ihre Kunst – manchmal sehr ausgeprägt – auf der ihrer Vorgänger.

Valerius de Saedeleer

Gustave van de Woestyne

Albijn Van den Abeele

*Maar deze vlakke streek
die rust aan de stille Leie
als in wijd gestrekte moederarmen:
welk is haar geheim, welke haar gelokene
macht
dat niemand weerstaat aan haar zoetheid,
aan de adel vol beminnelijkheid?*
(Karel van de Woestijne, 1917)

Karel van de Woestyne

George Minne

De eerste Latemse Groep
1898 - 1908

sacraal symbolisme

Leon De Smet

Maurice Sys

De tweede Latemse Groep
1906 - 1913, 1922 - 1930

impressionisme & expressionisme

Constant Permeke

Frits Van den Berghe

Gust De Smet

Hubert Malfait, ca. 1922

Albert Saverys

Derde Groep

Zur dritten Gruppe, von der allerdings nur **Hubert Malfait** in Sint-Martens-Latem ansässig war, rechnet man außerdem noch die Maler **Albert Saverys**, Jozef de Coene, Albert Claeys, Victor Lorein, Achile Van Sassenbroeck, **Jules Boulez** und Maurice Schelck.

Jules Boulez

